

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2023/1881 ÁLLÁSFOGLALÁSA**(2023. május 10.)****az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) 2021. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel**

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

- tekintettel az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2021. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0131/2023),
- A. mivel bevételi és kiadási kimutatása ⁽¹⁾ szerint az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: a hatóság) 2021. évi pénzügyi évre szóló végleges költségvetése 129 179 801,95 EUR volt, ami a 2020. évhez képest 25,39 %-os növekedést jelent, és elsősorban az (EU) 2019/1381 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽²⁾ összefüggésben biztosított további forrásoknak köszönhető; mivel a hatóság költségvetése főként az uniós költségvetésből származik;
- B. mivel a Számvevőszék az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság 2021. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról szóló jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott a hatóság éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

1. meglelégedéssel nyugtázza, hogy a 2021. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések eredményeként a költségvetés folyó évi végrehajtási aránya 99,99 %-os szintet ért el, ami 2020-hoz képest enyhe, 0,01 %-os mértékű növekedést jelent; megjegyzi továbbá, hogy a kifizetési előirányzatok folyó évi végrehajtási aránya 88,85 %-os volt, ami 2020-hoz képest 0,44 %-os javulást jelent;

Teljesítmény

2. megjegyzi, hogy a hatóság 2021. évi munkatervét a 2020-as stratégia keretében hajtották végre, és azt az igazgatótanács a SARS-CoV-2 világjárvány miatt további egy évvel meghosszabbította;
3. tudomásul veszi a hatóság munkaprogramjának végrehajtását és a kulcsfontosságú teljesítménymutatók és célok terén elért jó teljesítményt; tudomásul veszi, hogy a hatóság 2021-ben felülvizsgálta teljesítménykeretét és kulcsfontosságú teljesítménymutatóit, hogy összhangba hozza azt a hatóság 2021-ben elfogadott 2027-es stratégiájával, és az (EU) 2019/1381 rendelet hatálybalépésével kapcsolatos változtatásokat hajtott végre; megjegyzi továbbá, hogy a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽³⁾ módosításának hatálybalépése után megnőtt a hatóság felelőssége az uniós polgárok felé; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság elfogadta a 2022–2024-es programozási dokumentumot;

⁽¹⁾ HL C 141., 2022.3.29., 69. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1381 rendelete (2019. június 20.) az élelmiszerláncban alkalmazott uniós kockázateértékelés átláthatóságáról és fenntarthatóságáról, továbbá a 178/2002/EK, az 1829/2003/EK, az 1831/2003/EK, a 2065/2003/EK, az 1935/2004/EK, az 1331/2008/EK, az 1107/2009/EK, valamint az (EU) 2015/2283 rendelet és a 2001/18/EK irányelv módosításáról (HL L 231., 2019.9.6., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveinek és követelményeinek meghatározásáról, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

4. megjegyzi, hogy a hatóság (EU) 2019/1381 rendelettel kapcsolatos változtatásokra való felkészítése érdekében eredetileg tervezett egyes tevékenységek prioritásának megszüntetése 2021-re átvitt hátralékot eredményezett, ami késedelmet okozott a hatékonyság előnyeinek jelentkezésében; kéri a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;
5. üdvözlöi a hatóság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megerősítse együttműködését a többi uniós ügynökséggel, nevezetesen két szempontra összpontosítva: a támogatások és a közbeszerzési igények megosztása annak érdekében, hogy lehetővé váljon a közös közbeszerzési eljárások azonosítása, valamint a technológiák és az erőforrások megosztása a közös informatikai megoldások kiigazítása érdekében; megjegyzi különösen, hogy a hatóság koordinációs tevékenységeket végzett az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal, az Európai Vegyianyag-ügynökséggel és az Európai Gyógyszerügynökséggel;
6. hangsúlyozza, hogy a hatóság 2021-ben 704 kérdést zárt le tudományos eredmények, technikai jelentések és egyéb támogató kiadványok révén, ami 81-gyel elmarad a tervezett 785-től;

Személyzeti politika

7. megállapítja, hogy 2021. december 31-én a létszámterv végrehajtása 98,16 %-os volt: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 380 álláshelyből (vesd össze a 2020-ban engedélyezett 354 álláshellyel) 5-öt töltött be kinevezett tisztviselő és 368-at ideiglenes alkalmazott; megjegyzi, hogy ezen felül 140 szerződéses alkalmazott és 12 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott a hatóságnál 2021-ben, megjegyzi továbbá, hogy a hatóság 33 új személyzeti álláshelyet kapott az (EU) 2019/1381 rendelet végrehajtásához;
8. üdvözlöi a hatóság felső vezetésének nemek szerinti mérlegét: ötből három nő (60 %); tudomásul veszi a hatóság igazgatótanácsának nemek szerinti mérlegét: 15-ből 12 férfi (80 %); tudomásul veszi továbbá a hatóság teljes személyzetének nemek szerinti mérlegét: 467-ből 285 nő (61,03 %);
9. üdvözlöi a hatóság új munkáltatói márkaépítési stratégiáját, amely egyértelműen ismerteti, hogy milyen értékeket kínál, például többek között rugalmas munkafeltételeket és áthelyezési támogatást, hogy javítsa az üres álláshelyekre vonatkozó kínálatának célzott terjesztését az alulreprezentált országokban; megjegyzi, hogy a hatóság egy új karrieroldal létrehozását tervezte; megállapítja, hogy a hatóság a kommunikációs és partnerségi osztály, az uniós ügynökségek hálózata, valamint más nemzetközi ügynökségek és partnerszervezetek támogatásával növeli láthatóságát; kéri a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;
10. tudomásul veszi az Európai Bizottság által a távmunkára vonatkozóan a közelmúltban javasolt szabályok alkalmazásának bizonyos korlátait, amely szabályokat a hatóság értelemszerűen alkalmaz, különösen a foglalkoztatás helye szerinti országon kívüli részleges távmunkát illetően; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a külföldi távmunkára vonatkozó, jelenlegi korlátozó szabályok hatással lehetnek a hatóság vonzerejére a hatósághoz csatlakozni kívánó, különböző tagállamokból érkező jelöltek felvételekor; nagyobb rugalmasságra szólít fel e szabályok alkalmazása terén, ami hozzájárulna a hatóság vonzerejének növeléséhez és a személyzet állampolgársági egyensúlyának javításához;
11. megjegyzi, hogy a hatóság rendelkezik a személyek méltóságának védelmére, valamint a pszichológiai és szexuális zaklatás megelőzésére irányuló politikával, amely magában foglalja a bizalmas tanácsosokat is, akik a személyzet minden tagja számára elérhetők;
12. emlékeztet annak fontosságára, hogy hosszú távú emberierőforrás-politikát kell kidolgozni a munka és a magánélet közötti egyensúly, az egész életen át tartó pályaorientáció és a karrierfejlesztéshez szükséges egyedi képzési lehetőségek, a személyzet minden szintjén a nemek közötti egyensúly, a távmunka, a lecsatlakozáshoz való jog, a minden tagállam számára megfelelő képviseletet biztosító földrajzi egyensúly javítása, valamint a fogyatékkal élő személyek felvétele és integrációja, illetve a velük szembeni egyenlő bánásmód biztosítása és lehetőségeik széleskörű előmozdítása tekintetében;

Közbeszerzés

- megjegyz, hogy 2021-ben a hatóság 116 közbeszerzési eljárást irányított, és közbeszerzési bizottsága (PPC) 16 aktát vizsgált felül azzal a céllal, hogy a javasolt szerződés aláírása előtt ellenőrizze a főbb közbeszerzési eljárások jogszerűségét és szabályszerűségét; megjegyz, hogy a PPC mind a 16 ügy esetében tanácsadói minőségében észszerű bizonyossággal tudta ellenőrizni, hogy a közbeszerzési eljárások és az azokból eredő szerződések szabályosak és jogszerűek-e;

Az összeférhetlenségek megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

- elismeri a hatóságnak az átláthatóság, az összeférhetlenségek megelőzése és kezelése, valamint a visszaélést bejelentő személyek védelmének biztosítására irányuló meglévő intézkedéseit és folyamatos erőfeszítéseit; sajnálja, hogy a hatóság továbbra sem teszi közzé igazgatótanácsa tagjainak önéletrajzát az interneten; sürgeti a hatóságot, hogy hozzon intézkedéseket ezzel összefüggésben;
- megjegyz, hogy 2021-ben a hatóság 31 összeférhetlenséget azonosított és kezelt a külső szakértőkre vonatkozó éves érdekeltségi nyilatkozatok szintjén; megjegyz, hogy a hatóság úgy határozott, hogy az érdekeltségi nyilatkozat értékelését követően nem vesz fel előzetesen kiválasztott jelöltet; megjegyz továbbá, hogy a hatóság három összeférhetlenséget állapított meg és előzött meg a közbeszerzési és támogatás-odaítelési eljárások szintjén; felhívja a hatóságot, hogy folytassa az összeférhetlenségek, köztük a potenciális összeférhetlenségek megállapítására és kezelésére irányuló erőfeszítéseit, és folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot;
- felhívja a hatóságot annak biztosítására, hogy valamennyi vezető és tanácsadó tag, azok póttagjai és más szakértők megfelelően nyújtsák be az éves érdekeltségi nyilatkozatokat; felhívja a hatóságot, hogy valamennyi tevékenysége során biztosítsa az összeférhetlenségi és átláthatósági szabályoknak való magas szintű megfelelést;
- megjegyz, hogy 2022-re a hatóság a munkaviszony megszűnését követő időszakra vonatkozó új megközelítés elfogadását tervezte, amely magában foglalja a szolgálatból kilépő személyzet bizalmas információkhoz való hozzáféréseinek megszüntetésére vonatkozó kritériumokat és eljárást; felszólítja a hatóságot, hogy tegyen jelentést az ezzel kapcsolatos fejleményekről;
- kitart amellett, hogy szisztematikusabb szabályokat kell bevezetni az átláthatóság, az összeegyeztethetlenség, az összeférhetlenség, az illegális lobbizás és a forgóajtó-jelenség tekintetében; felhívja a hatóságot, hogy erősítse meg belső kontrollmechanizmusait, ideértve egy belső korrupcióellenes mechanizmus létrehozását is;

Belső kontroll

- megjegyz, hogy a hatóság elvégezte a jelentéstételi évre vonatkozó belső kontrollrendszereinek értékelését, és arra a következtetésre jutott, hogy összességében a belső kontrollra vonatkozó valamennyi elem és elv megvan és megfelelően működik; üdvözl, hogy a hatóság mindazonáltal számos intézkedést határozott meg az érzékeny információk kezelésének további erősítése, valamint a célnak megfelelő kockázatkezelés és belső kontrollmechanizmusok biztosítása érdekében az (EU) 2019/1381 rendelet eredményeként megnövelt forrásokra vonatkozóan;
- megjegyz, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat által az élelmiszer-összetevők és a csomagolás területén 2020-ban végzett, a tudományos eredmények értékelésére és elfogadására vonatkozó ellenőrzést követően az észrevételt végrehajtották és a hatóság befejezettnek tekinti;
- megjegyz, hogy 2021-ben a Belső Ellenőrzési Szolgálat zárójelentést adott ki a hatóság 2019–2020 közötti időszakra vonatkozó közbeszerzési és támogatás-odaítelési folyamatairól; megjegyz, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat arra a következtetésre jutott, hogy a hatóság által a közbeszerzési és támogatás-odaítelési eljárásokra létrehozott irányítási, kockázatkezelési és belsőkontroll-keret megfelelően kialakított, hatékony és eredményes, ezért észszerű biztosítékot nyújt a belső kontrollal kapcsolatos fő célkitűzések elérésére; megállapítja, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat három fontos ajánlást tett; kéri a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;

22. emlékeztet arra, hogy a hatóság megfelelő működésének biztosítása érdekében meg kell erősíteni az irányítási és kontrollrendszereket; határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy hatékony irányítási és kontrollrendszerekre van szükség annak érdekében, hogy el lehessen kerülni az összeférhetetlenség lehetséges eseteit, az előzetes és utólagos kontrollok hiányát, a költségvetési és jogi kötelezettségvállalások nem megfelelő kezelését, valamint egyes problémák kivételnyilvántartásban történő rögzítésének elmulasztását;
23. megjegyzi, hogy a Számvevőszék 2020. évi észrevételeit figyelembe vevő korrekciós intézkedések lezárultak; emlékeztet arra, hogy végre kell hajtani a Számvevőszék 2017. évi észrevételeit érvényesítő korrekciós intézkedéseket, különösen a számvitelért felelős tisztviselő függetlenségét azáltal megerősít intézkedést, hogy közvetlenül a hatóság igazgatójának tartozik felelősséggel;

Digitalizáció és zöld átállás

24. tudomásul veszi a tranzakciós szolgáltatások nyújtása, a digitális együttműködés és a hatóság technológiai ütemterve terén bekövetkezett fejleményeket; tudomásul veszi a hatóság azon célját, hogy korszerűbb és dinamikusabb munkakörnyezetet hozzon létre a korábbi technológiai ütemtervben végrehajtott informatikai beruházások révén, amelyek segítettek megelőzni a hatóság munkáját a Covid19-világjárvány idején érintő súlyos fennakadásokat; üdvözlí a digitális együttműködési projektet, amelynek célja az ismeretek cseréjének és a szakértelemnek a javítása a hatóság személyzetből, szakértőkből és érdekelt felekből álló hálózatain belül; megjegyzi, hogy a digitális együttműködési projekt 2021-ben meghaladta a 170 aktív társadalmi együttműködési csoportra vonatkozó célkitűzést, mivel 204 aktív csoporttal rendelkezett;
25. tudomásul veszi a „teljes DoI informatikai megoldás” elnevezésű informatikai eszköz bevezetését, amelynek célja a függetlenséggel kapcsolatos tevékenységek végrehajtása, beleértve a hatóság függetlenségi szabályainak hatálya alá tartozó érdekeltségi nyilatkozatok átvilágítását; aggodalommal állapítja meg, hogy az új informatikai megoldás olyan technikai problémákba ütközött, amelyek negatívan érintették az ilyen tevékenységek végrehajtását; kéri a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az ezzel kapcsolatos fejleményekről;
26. emlékeztet, hogy fokozni kell az ügynökség digitalizálását a belső működés és irányítás tekintetében, de az eljárások digitalizálásának felgyorsítása érdekében is; hangsúlyozza, hogy az ügynökségnek ezzel összefüggésben továbbra is proaktívnak kell lennie, hogy elkerülhető legyen az ügynökségek közötti digitális szakadék; felhívja azonban a figyelmet arra, hogy minden szükséges biztonsági intézkedést meg kell tenni a kezelt információk online biztonságát fenyegető kockázatok elkerülése érdekében;
27. arra ösztönzi a hatóságot, hogy szorosan működjön együtt az ENISA-val (az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökségével) és a CERT-EU-val (az uniós intézmények, szervek és ügynökségek számítógépes vészhelyzeteket elhárító csoportjával), és végezzen rendszeres kockázatértékelést informatikai infrastruktúrájára vonatkozóan, és biztosítsa kibervédelmének rendszeres ellenőrzését és tesztelését; javasolja, hogy a hatóság teljes személyzete, így vezetősége számára is biztosítsanak kiberbiztonsággal kapcsolatos, rendszeresen naprakésszé tett képzési programokat;

Üzletmenet-folytonosság a Covid19-válság idején

28. megjegyzi, hogy 2021-ben a hatóság a Covid19-világjárvány hatása ellenére folytatta tevékenységét és képes volt megvalósítani munkaprogramját; megjegyzi, hogy a hatóság felfüggesztette személyzeti kiküldetéseit, valamint a személyes találkozókat és rendezvényeket, és elsőbbséget biztosított a virtualizációnak, így a 2020-as pénzügyi évhez képest csökkentette a vonatkozó költségvetési sorok kiadásait; megjegyzi továbbá, hogy elhalasztották a személyzet visszatérését az irodába, és előnyben részesítették a távmunkát; ösztönzi a hatóságot, hogy használja fel a személyzet utazásaival kapcsolatban szerzett tapasztalatokat annak érdekében, hogy jobban meg tudja szervezni azokat az üléseket, amelyek esetében a jövőben hatékonyabb lehet a távolról történő lebonyolítás, mint a fizikai jelenléttel történő megvalósítás;
29. megjegyzi, hogy a hatóság 2021-ben a Taleo munkaerő-felvételi eszközben elindította a munkába állást támogató elektronikus modult, amely a pandémiás helyzethez jobban adaptált automatizált megoldás révén irányítja és támogatja a személyzet és a gyakornokok munkába állását;

Egyéb megjegyzések

30. tudomásul veszi a hatóság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy növelje az élelmiszer-biztonsággal kapcsolatos tudatosságot a nagyközönség körében az első páneurópai digitális kommunikációs kampány 2021-es elindítása révén, amelynek célja, hogy akadálymentes módon elmagyarázza az élelmiszer-biztonság mögött meghúzódó tudományt az Unióban, és segítsen megalapozott döntéseket hozni az élelmiszerek választásával kapcsolatban; megjegyzi, hogy a kampány a tagállamok illetékes hatóságaival partnerségben zajlott, és közvetlenül a nem szakmai közönséget célozta meg; elismeréssel veszi tudomásul a kampányt követő értékelő felmérés által megállapított pozitív eredményeket;
31. kiemeli, hogy a fenntartható takarmány-adalékanyagok és a peszticidek fenntartható alternatíváinak gyors engedélyezése fontos szerepet játszik „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia célkitűzéseinek elérésében; e tekintetben hangsúlyozza, hogy a személyzet és szakértelme tekintetében elegendő kapacitás alapvető fontosságú a fenntartható takarmány-adalékanyagok és a peszticidek fenntartható alternatíváinak jóváhagyására vonatkozó kérelmezési és értékelési eljárások késedelmeinek megelőzése érdekében;
32. emlékeztet, hogy 2021-ben a Parlament hat kifogást fogadott el a géntechnológiával módosított növények élelmiszer- és takarmánycélú behozatalával szemben; kiemeli, hogy e kifogások egyik oka az, hogy hiányosságokat tapasztaltak a hatóság géntechnológiával módosított szervezetekkel foglalkozó tudományos testülete által végzett kockázatelemzésben; sürgeti a hatóságot, hogy haladéktalanul orvosolja és szüntesse meg ezeket a hiányosságokat;
33. felhívja a figyelmet az állatjólét terén fennálló hiányosságokra, különösen, de nem kizárólag az élő állatok szállításával összefüggésben; ezzel összefüggésben üdvözli az állatjóléttel összefüggő feladatok hosszú sorával kapcsolatos munka megkezdését – különös tekintettel az állatok szállításra –, amely munka az e területen kidolgozás alatt álló új jogszabályok alapját fogja képezni;
34. felhívja a hatóságot, hogy a hatékonyság javítása érdekében folytassa a szinergiák építését (például az emberi erőforrások, az épületkezelés, az informatikai szolgáltatások és a biztonság terén) és fokozza az együttműködést, a bevált gyakorlatok cseréjét és az eszmecsereket más uniós ügynökségekkel a kölcsönös érdeklődésre számot tartó területeken;
35. a mentesítő határozatát kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételek tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2023. május 10-i állásfoglalására (*).

(*) Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0190.